

PM rörande stämningsansökan i Lunds tingsrätts mål T 2973-02

Käranden Bertil Burström yrkar att tingsrätten genom mellandom måtte fastställa fem punkter, av vilka ingen dock synes innefatta något rättsförhållande mellan Klemeco Nord AB (som överlätit sin talerätt på Burström) och svaranden Jernryd. Det är sålunda inte fråga om någon fastställsetalan. De fyra första punkterna avser påståenden att Jernryd varit vårdslös (eventuellt t o m illojal eller trolös) genom visst handlande. Detta är inte omständigheter av omedelbar betydelse för utgången av en skadeståndstalan. Den femte punkten avser överhuvudtaget inte någon omständighet utan har med utredningen i ett eventuellt mål att göra. Det synes uppenbart att inngången av de fem punkterna lagligen kan utgöra tema för en mellandom. - Det yrkas vidare att Jernryd skall förklaras skadeståndsskyldig och förpliktas att utge ett skadestånd om 9 990 000 SEK jämte ränta.

Bakgrunden till skadeståndsyrkandet är följande. Tvist uppstod mellan Klemeco och Jernmanufaktur AB Raco i Malmö angående ett avtal enligt vilket Jernmanufaktur på vissa villkor erhöll ensamförsäljningsrätt till vissa produkter (enligt Burström en dynamiskt verkande spikkonstruktion och ett system av fästelement med det inregistrerade varunamnet KLEMIT). Klemeco yrkade efter stämning å Jernmanufaktur vid Malmö tingsrätt att Jernmanufaktur måtte förpliktas att utge skadestånd för avtalsbrott. Käromålet ogillades i tingsrätten, bifölls i huvudsak av hovrätten men ogillades slutligen av HD (målet är refererat i NJA 1992 s 403). Klemeco företrädde vid tingsrätten och i hovrätten av advokaten Lena Ström. Hon avträdde som ombud efter huvudförhandlingen i hovrätten, och i HD biträdde Klemeco av annat ombud.

Klemeco instämde år 1993 Lena Ström till Ängelholms tingsrätt med yrkande om skadestånd på grund av påstått vårdslöshet vid utförande av uppdraget som ombud i processen mot Jernmanufaktur. Stämningsansökan hade utformats av Jernryd, som också dessförinnan hade utfört en rättsutredning på uppdrag av Klemeco och försäkringsbolaget Folksam. Jernryd företrädde Klemeco även under den fortsatta processen fram till den 15 maj 1995, då hans fullmakt återkallades av Burström. Genom dom den 23 februari 1996 ogillade Ängelholms tingsrätt käromålet, och domen fastställdes den 4 november 1999 av Hovrätten över Skåne och Blekinge. Högsta Domstolen fann i beslut den 19 oktober 2000 icke skäl att meddela prövningstillstånd, varför hovrättens dom skulle stå fast. En ny stämningsansökan mot Lena Ström avvisades på grund av res judicata.

Den tämligen vidlyftiga stämningsansökningen (36 sidor jämte 24 bilagor) innefattar omfattande argumentering mot de tidigare domarna jämte beskyllningar mot Lena Ström att ha uppträtt "trolöst eller illojalt" - beskyllningar för vilka något egentligt faktiskt underlag inte kan återfinnas i det ingivna materialet. Grunderna för skadeståndstalan mot Jernryd framstår däremot som synnerligen oklara, och stämningsansökningen kan i nuvarande skick omöjligen läggas till grund för en rättegång.

Vad Jernryd i stämningsansökningen mot Lena Ström lägger henne till last såsom vårdslöshet är två saker, nämligen att hon underlätit att åberopa viss skriftlig bevisning och att hon vid huvudförhandlingen inför Malmö tingsrätt inte som grund för skadeståndstalan mot Jernmanufaktur åberopat att Jernmanufaktur brutit mot sin skyldighet enligt punkt 5.1 i avtalet mellan parterna att "på allt sätt och efter bästa förmåga aktivt verka för största möjliga avsättning" av Klemecos produkter. Vad som påstods i målet mot Jernmanufaktur var i stället att bolaget inte uppfyllt sitt

åtagande enligt punkt 3.1 i avtalet att under varter av åren 1986 och 1987 köpa Klemitprodukter för minst 600 000 kr. Att så inte skett under 1986 synes ha varit ostridigt i målet; eftersom Klemeco på hösten 1986 sade upp avtalet blev det inte aktuellt att ta upp frågan om 1987. Högsta Domstolen konstaterade i sin dom att åtagandet enligt punkt 3.1 inte uppfyllts men fann efter tämligen utförligt resonemang - i motsats till hovrätten - att avtalet inte innefattade någon skadeståndssanktion utan endast gav Klemeco en rätt att - såsom skett - säga upp avtalet.

Vad Burström synes vilja lägga Jernryd till last är att han inte, utöver de påståenden som sålunda framställts i stämningsansökningen, gjort gällande att Lena Ström förfarit illojalt och trolöst mot sin huvudman. På det material som är tillgängligt för tingsrätten synes det emellertid uppenbart att Jernryd, om han framställt sådana påståenden, löpt en uppenbar risk att drabbas av allvarliga disciplinära påföljder och eventuellt också åtal för förtal eller förolämpning. Burström synes inte göra gällande att han faktiskt begärt att utredning och stämningsansökan skulle formuleras annorlunda. Det synes däremot troligt att de motsättningar som uppstått mellan Burström och Jernryd och som slutligen lett till att Burström återkallat Jernryds fullmakt haft samband med att huvudman och ombud haft olika uppfattning i frågan om "illojalitet" skulle dras in i processen. Om Burström inte har tillgång till annat material än det till tingsrätten nu ingivna synes det emellertid klart att Jernryd i detta avseende hade bättre omdöme än Burström.

Slutsatsen av det nu anförda blir att Burströms yrkanden om mellandom skall avvisas såsom icke lagligen grundade och att skadeståndsyrkandet skall ogillas utan utfärdande av stämning med stöd av 42 kap 5 § rättegångsbalken. Burström bör emellertid beredas tillfälle att yttra sig över denna PM innan tingsrätten tager slutlig ställning till frågan om stämning kan utfärdas.

Ej undertecknat av upphosmannen

fd lagmannen Karl-Olof Lidin

tidpunkten antagligtvis september 2002

/BO